

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku R.S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2017 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata A.P. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł, powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku R.S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z. o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Z. z 27 marca 2015 r., sygn. akt IV U (...), w którym Sąd Okręgowy odrzucił odwołanie od odmownej decyzji organu

rentowego z 7 listopada 2013 r. (pkt I) i oddalił odwołanie od odmownej decyzji organu rentowego z 9 października 2014 r. (pkt II).

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną – skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ramach podstawy materialnoprawnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) zarzucono niezastosowanie art. 29 § 2 k.p. oraz art. 73 § 1 k.c. i art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez błędne przyjęcie, że warunkiem konstytutywnym nawiązania stosunku pracy jest zawarcie umowy o pracę w formie pisemnej, zaś o powstaniu stosunku pracy nie może świadczyć podjęcie przez pracownika na rzecz pracodawcy, czynności w jego interesie, a także przez błędne przyjęcie, że sekwencja czynności określonych w § 2 ust. 4, § 3 ust. 1 oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz.U. z 1990 r. Nr 44, poz. 259) ma charakter bezwzględny i dokonanie czynności wymienionych w dalszych jednostkach redakcyjnych tego aktu normatywnego, przy niepodpisaniu uprzednio umowy o pracę nie pozwala na przyjęcie nawiązania stosunku pracy.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucono naruszenie art. 365 § 1 k.p.c. przez nieprawidłowe określenie i zastosowanie przez Sąd drugiej instancji, zakresu związania w przedmiotowej sprawie, prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 19 października 2011 r., sygn. akt IV U (...), wskutek czego Sąd ten samodzielnie rozstrzygnął okoliczność mającą znaczenie dla wyrokowania - kwalifikację zdarzenia z dnia 3 marca 1982 r. - pomimo przesądzenia jej już odmiennie w wydanym wcześniej.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: „czy status pracownika, uprawniający do świadczeń w przypadku wypadku przy pracy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1) - 3) ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144), przysługuje jeszcze przed zawarciem umowy o pracę w formie pisemnej, gdy pracownik podjął czynności na rzecz pracodawcy w postaci udania się na badania lekarskie, wymagane przed wyjazdem zagranicznym w trybie § 3

ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. z 1990 r. Nr 44, poz. 259) oraz uzyskał kierowany urlop bezpłatny na potrzeby tego zatrudnienia w macierzystym zakładzie pracy, stosownie do treści § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, a także niezbędny do wyjazdu zagranicznego paszport służbowy”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o: 1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; a w razie nieuwzględnienia tego wniosku o: 1. oddalenie skargi kasacyjnej; 2. zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym. Nie przedstawiono odrębnego wniosku o zasądzenie kosztów postępowania w zakresie trybu tzw. „przedsądu” określonego w art. 398⁹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie

jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autor skargi nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Razi ogólnikowość przedstawionej kwestii, ograniczenie jej do prostego pytania, bez uwzględnienia stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii. Zasadnicza wadliwość konstrukcji uzasadnienia wniosku rozpatrywanej skargi kasacyjnej polega jednak na tym, że stawiane w jego uzasadnieniu zagadnienie dotyczy przepisów – „art. 6 ust. 1 pkt 1) - 3) ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144)” – naruszenia których autor skargi nie zarzuca w ramach pierwszej podstawy kasacyjnej określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. Taka wadliwa konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uniemożliwiłaby zajęcie się przez Sąd Najwyższy przedstawioną kwestią na etapie rozpoznawania skargi kasacyjnej wnioskodawcy. Zgodnie bowiem z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozwałę nieważność postępowania.

Ponadto wniosek nie zawiera uszczegółowienia, na rzecz którego pracodawcy podjął działania w postaci udania się na badania lekarskie, wymagane przed wyjazdem zagranicznym, w sytuacji, gdy rozwałzał zatrudnienie w kilku firmach, a w żadnej nie uzyskał akceptacji zatrudnienia.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

as